

Broj:11-05-38-sl./14
Sarajevo, 08.09.2014. godine

PREMIJENI DOKUMENTI: 12.09.14.			
Opis sadržaja	klasif. oznaka	Redni broj	Broj priloga
Opis sadržaja	klasif. oznaka	Redni broj	Broj priloga
05	33-1	370-4	1X izvještaj 1X izvještaj

AGENCIJA ZA RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA
I OSIGURANJE KVALITETA

Banja Luka, Bulevar vojvode Stepe Stepanovića br. 11

PREDMET: Izvještaj Komisije stručnjaka, *dostavlja se*

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za eksternu evaluaciju Univerziteta u Sarajevu dostavila je Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo Izvještaj o provedenom postupku, odnosno eksternoj evaluaciji Univerziteta u Sarajevu.

Shodno članu 13. stav (14) Pravilnika o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 26/13), navedeni Izvještaj Komisija stručnjaka obavezna je dostaviti Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, zbog čega vam isti u prilogu ovog akta dostavljamo na daljnje postupanje.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu,
- a/a.

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE.NAUKU I MLADE KANTONA SARAJEVO

Na pažnju- Pomoćnika ministra- g.din-a Sifeta Kukuruzza

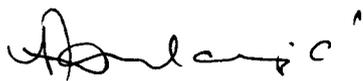
Tuzla, 30.7.2014.g

Poštovani,

U skladu sa Rješenjem br. 05-33-1-370-2/14 od 22.05.2014., kao i 05-33-1-370-3/14 od 05.06.2014, u prilogu Vam dostavljam Izveštaje Komisije na bosanskom i engleskom jeziku sa prijedlozima Komisije za akreditaciju Univerziteta u Sarajevu, kao i spiskove prisutnih u toku realizacije akreditacijske posjete.

Molim Vas da me izvjestite o prispijeću ove pošiljke.

Uz srdačne pozdrave,

Prof.dr. Nusreta Đonlagić

IZVJEŠTAJ KOMISIJE

**domaćih i međunarodnih stručnjaka za
ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje
preporuka o akreditaciji Univerziteta u Sarajevu**

Na osnovu Rješenja o imenovanju domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji visokoškolskih ustanova, br.05-33-1-370-2/14 izdatog od direktora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, a na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, od 22.05.2014., kao i na osnovu Rješenja o izmjeni rješenja, br.05-33-1-370-3/14 od 05.06.2014.g., formirana je Komisija u sastavu:

1. Prof.dr. Nusreta Đonlagić, predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik
2. Prof.dr. Isak Karabegović, predstavnik akademske zajednice BiH, član
3. Mr. Edin Jahić, predstavnik privrede i prakse, član
4. Lejla Hairlahović, student, član
5. Prof.dr. Andre Govaert, međunarodni stručnjak, član

Kratak pregled rada Komisije

Proces ocjenjivanja i revizije kvaliteta, a u svrhu davanja preporuke o akreditaciji Univerziteta u Sarajevu (u daljnjem tekstu- UNSA), se proveo u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službeni glasnik BiH“, broj: 75/10 i 44/13).

Proces evaluacije i revizije kvaliteta UNSA, se realizirao analizom dostavljenog Izveštaja o samoevaluaciji UNSA 2013.g., kao i sve dostupne dokumentacije (Strategija razvoja Univerziteta u Sarajevu 2011-2015.g, pravilnika, odluka, kao i ostale dostupne informacije na web.stranicama UNSA i organizacionih jedinica), realizacijom posjete UNSA i razgovorima sa svim relevantnim predstavnicima, razmatranjem svih relevantnih podataka u kontekstu kriterija definiranih Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, te definiranjem ključnih stanovišta, ocjena i preporuka, koje čine sadržaj ovog Izveštaja.

1949.godine Skupština Republike Bosne i Hercegovine je donijela Zakon o Univerzitetu kojim se osniva Univerzitet u Sarajevu, a Filozofski fakultet (sa prirodno-matematičkim odsjekom) i Veterinarski fakultet postaju njegovim članicama 1950.god.

U toku agresije na Bosnu i Hercegovinu i opsade Sarajeva Univerzitetu su nanesene velike ljudske i materijalne štete prućene i odlivom nastavnog kadra, fizičkom devastacijom zgrada i opreme Univerziteta.

U organizacionom pogledu Univerzitet u Sarajevu je velika i složena javna ustanova čiju strukturu čini trideset organizacionih jedinica-dvadeset i dva fakulteta, tri akademije i pet naučno-istraživačkih instituta, unutar šest grupacija iz područja društvenih, humanističkih, medicinskih, tehničkih, prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka, te umjetnosti. Kao pridružene članice Univerziteta su Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Gazi Husrevbegova biblioteka i Zemaljski muzej BiH, te druge univerzitetske jedinice.

Univerzitet je, kao cjelina, akademske 2005/2006 godine je samostalno krenuo u proces reforme prema bolonjskom principu.

Usvajanjem Statuta Univerziteta u maju 2013.godine od strane Senata Univerziteta, u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH i Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Univerzitet je promijenio svoju organizacionu strukturu od labave asocijacije fakulteta ka univerzitetu organizovanom sa integrisanim funkcijama. Na organizacionim jedinicama UNSA realizira se 435 studijska programa prvog ciklusa; 378 studijskih programa drugog ciklusa i 60 studijskih programa trećeg ciklusa. U akademskoj 2012/13 godini studiralo je oko 34.000, od kojih je 21.126 studenata prvog ciklusa, 5936 studenata drugog ciklusa i 419 studenata trećeg ciklusa. (Izveštaj o samoevaluaciji UNSA 2013.)

Trenutno su objekti većine članica i pridruženih članica Univerziteta disperzirani na prostoru grada Sarajeva, dok se u Kampusu Univerziteta, smještenom na lokalitetu bivše kasarne "Maršal Tito", nalazi grupa od pet fakulteta i dva instituta, te dodatni obrazovni i drugi studentski sadržaji.

1.2 Provođenje samoevaluacije UNSA

Na osnovu Izveštaja o samoevaluaciji UNSA i drugih strateških dokumenata, može se zaključiti:

- Na UNSA je razvijen sistem strateškog planiranja, kao i praksa provođenja mjera sistema unutrašnjeg osiguranja kvaliteta , tj. praksa izrade samoevaluacijskih izvještaja
- Postoji redovna praksa interne institucionalne evaluacije, koja se provodi od 2003/4.god.
- U mjesecu februaru i maju 2013.g. u članicama UNSA su provedene aktivnosti interne evaluacije i izvršeno prikupljanje podataka za utvrđivanje ispunjenosti standarda i kriterija za institucionalnu akreditaciju.
- Na prijedlog Univerzitetskog Odbora za upravljanje kvalitetom, Senat UNSA je (maj 2013.) donio Odluku o imenovanju Tima za izradu Izveštaja o samoevaluaciji, kao podlogu za institucionalnu akreditaciju.
- Realizirana je četvrta interna evaluacija UNSA i urađen Izveštaj o samoevaluaciji 2013.g., koji je imao primarni cilj- sagledavanje aktuelnih potencijala univerziteta za ostvarenje svoje misije u BiH i evropskom prostoru visokog obrazovanja.
- Postupak interne evaluacije je realiziran kroz:
 1. Koncipiranje obrazaca
 2. Prikupljanje kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja ispunjenosti kriterija za akreditaciju.Tokom maja mjeseca 2013.g. izvršena je obrada prikupljenih podataka i analiza ispunjenosti kriterija za akreditaciju
 3. Članovi Odbora za upravljanje kvalitetom i Tima za izradu Izveštaja o samoevaluaciji je koncipirao Izveštaj,a prijedlog Izveštaja o samoevaluaciji UNSA, je proslijeđen na Senat UNSA, u julu 2013g., na sjednici 17.7.2013.g. usvojen je ponuđeni dokument.

4. 4.9.2013.g. formiran Upravni odbor integriranog UNSA, inoviran je Izveštaj o samoevaluaciji UNSA 2013., a finalna verzija Izveštaja o samoevaluaciji je usvojena na sjednici Senata UNSA, 27.11.2013.g.
- Izveštaj o samoevaluaciji UNSA 2013.g., je urađen korektno, sa jasnom terminologijom, sa dosta grafičkih prikaza (tabela, grafikona).
 - U Izveštaju nisu navedeni analitički podaci iz ranijih samoevaluacija, kao polazišta u analizi podataka u Izveštaju o samoevaluaciji UNSA iz 2013.g.
 - Veoma je bitna činjenica, da je akademsko osoblje upoznato sa izradom Izveštaja o samoevaluaciji, kao i studenti, koji su uključeni u procesu popunjavanja evaluacionih upitnika.

Preporuke:

- 1. U budućim procesima samoevaluacije trebaju biti direktno uključeni i ostali akteri u cjelokupnom procesu, ovdje se posebno misli na asocijaciju alumni i predstavnike privrede i društvene zajednice.**
- 2. U sljedećim procesima samoevaluacije, izvještaj bi trebao da sadrži i elemente analize prednosti i nedostataka, gdje bi se posebno trebale naglasiti i mjere za prevazilaženje konstatiranih nedostataka.**

1.3 Primjena bolonjskog procesa

U Izveštaju o samoevaluaciji UNSA 2013, kao i na temelju svih drugih prezentiranih podataka i činjenica, mogu se navesti ključni elementi razvoja Bolonjskog procesa na UNSA:

- Koordinacija u brojnim TEMPUS projektima, uvođenje dvo-cikličnog modela 3+2 u oblasti prirodnih i matematičkih nauka, i na arhitektonskom fakultetu kao rezultat ARCHICUR-projekta, prije 2007.g. kada je usvojen Okvirni zakon o VO u BiH.
- UNSA je kao cjelina ušao u process reforme akademske 2005/2006 god. Reforma je obuhvatila uvođenje dvocikličnog sistema studija i ECTS sistema.

- Temeljna reforma nastavnih planova i programa , te uključivanje studenata u nastavni process.
- Objavljen je vodič za uvođenje ECTS bodovnog sistema na UNSA,realizirano je održavanje seminara uz učešće regionalnih i međunarodnih eksperata.
- Prvi i drugi ciklus su uvedeni na 19 od 25 fakulteta i akademija UNSA, na 4 od 5 iz grupacije medicinskih nauka realiziraju se integrirane studije prvog i drugog ciklusa.
- Preovladava model 3+2 u odnosu na model 4+1, dva fakulteta provode nastavu prema oba modela.
- Na Fakultetu islamskih nauka će od 2013/14 biti uveden stepenovani studij prema bolonjskim principima i nastava će se realizirati prema modelu 4+1.
- Kod kreiranja novih, reformiranih nastavnih planova i programa, većina članica UNSA se rukovodila iskustvima srodnih fakulteta i akademija zemalja EU i regiona.
- Društvene nauke: Ekonomski fakultet je 2009.g. upisao prvu generaciju studenata 3.ciklusa , kao rezultat TEMPUS projekta sa EU partnerima.
- Prvi EU projekt kojem je UNSA grant-holder je Doktorski studij matematičkih nauka.
- Od akademske 2013/14 godine stepen doktora nauka umjetnosti na UNSA je moguće postići samo kroz doktorski studij.
- Fakulteti i akademije su publikovali svoje informacione pakete, a na nivou univerziteta su donesena interna akta (Pravilnik o polaganju ispita za studente koji studiraju u skladu sa bolonjskim principima; Pravila studiranja).
- Usvojeni su ECTS-dokumenti (Ugovor o studiranju , prepis ocjena i dodatak diploma , ugovor o mobilnosti).
- Na nivou Univerziteta je oformljene centralne službe: za osiguranje kvaliteta,za reformu nastavnih planova i programa i ECTS, i centralna služba za razvoj NIR-a
- Reformskom procesu na UNSA daje zamah internacionalizacija, kroz implementaciju mnoštva TEMPUS projekata, koji su tematski fokusirani na doprinos reformi u skladu sa bolonjskim principima (2008-2012).

- Stupanjem na snagu Statuta UNSA (2013) stvoren je novi okvir za implementaciju druga dva aspekta Bolonjskog procesa- upravljanja univerzitetom i modela finansiranja.
- Provode se mjere usmjerene na kontinuirano jačanje UNSA, kao ;organizacijska i akademska reforma, nova integrirana organizacija, razvoj institucionalnog sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom, unapređenje nastavnih programa kroz ishode učenja, salcburški principi kod doktorskog studija, mobilnost studenata i nastavnika,
- U svim akademskim tijelima fakulteta/akademija zastupljeni su studenti.Vijeće svake od 6 grupacija nauka/umjetnosti ima u svom sastavu studenta, koji je ujedno i član Senata.
- U Upravnom Odboru UNSA , od pet članova koje bira Senat, jedan član je student.
- Predstavnici studenata učestvuju u radu svih univerzitetskih komisija i odbora (odbor za upravljanje kvalitetom) na UNSA, centri za osiguranje kvaliteta na članicama UNSA, odbor za etička pitanja i za dodjelu stipendija.

Preporuke:

- 1. Definirati ishode učenja u skladu sa Osnovama kvalifikacijskog okvira , kao i vještine i kompetencije na nivou predmeta i studijskih programa, te mehanizme provjere stečenih kompetencija i vještina.**
- 2. Revidirati broj alociranih ECTS bodova u nastavnim programima u skladu sa realnim radnim opterećenjem studenata , te uvesti mehanizme kontinuiranog praćenja adekvatnog alociranja ECTS bodova .**
- 3. Raditi na uspostavljanju programa cijeloživotnog učenja (LLL-Long Life Learning); te sticanja generičkih i stručnih kompetencija za povećanje zapošljenja i za samozapošljavanje, kao i na razvoju interdisciplinarnih studijskih programa.**
- 4. Više posvetiti pažnje sticanju stručnih kompetencija kroz realizaciju stručne prakse. U tom smislu dati više značaja završnim radovima prvog i drugog ciklusa, koji se mogu realizirati i u okviru programa razmjene (mobilnosti) studenata.**

1.4 Istraživanje i naučno-istraživački i /ili umjetnički rad

U Izvještaju o samoevaluaciji UNSA se navodi da je stanje u oblasti naučnog-istraživanja u BiH zabrinjavajuće, ulaganja u istraživanja i NIR su neprihvatljivo niska (2008.g. % GDP 0,8), a stanje u oblasti NIR/UIR na UNSA je karakterizirano kao:

- Duži niz godina NIR i UR na području KS je zanemaren, nedovoljno podstican, a posljedice devastacije UNSA u toku rata, se još uvijek reflektuju na razvoj NIR-a.
- Broj područja kompetencija UNSA (relevantne naučne baze) povećao se sa 13 (u 2011.g.) na 21 (2012.g.).
- Problemi su u direktnoj vezi sa vanjskim ograničenjima, kao što su sistemska neuređenost izvora finansiranja i pad ulaganja u NIR/UIR.
- Posljedica stanja u društvu –zastoj privrednih aktivnosti, koje su glavni naručioci i korisnici usluga.
- Značajna je uloga Instituta za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju (INGEB)- integrativna spona među članicama biomedicinskih, prirodnih i biotehničkih grupacija UNSA.
- Finansijske izvore za NIR i UIR na UNSA čine vlastiti fondovi fakulteta, akademija i instituta, međunarodni fondovi, fondovi Vlade FBiH i Vlade KS.
- Izdvajanja za nauku su nedovoljna i ne predstavljaju stabilnu potporu. U Izvještaju o samoevaluaciji UNSA su dati detaljni pokazatelji o finansiranju NIR/UIR prema grupacijama, kao i pregled broja aktivnih projekata na UNSA.
- Važan potencijalni izvor sredstava za podsticaj NIR-u su fondovi EU. Nedovoljan je angažman prema ovim fondovima, mali broj podnesenih, tako i prema broju prihvaćenih projektnih aplikacija u okviru FP programa.
- Prepreku predstavlja i neprilagođenost domaćih zakona evropskim , što pri upravljanju međunarodnim projektima značajno ograničava stepen iskorištenosti mogućnosti koje EU pravila pružaju.
- Centralna univerzitetska služba za NIR koordinira aktivnosti na promociji FP programa i vodi evidenciju o FP projektima na UNSA.

- Važna je saradnja sa Odsjekom za nauku Ministarstva civilnih poslova BiH (NCP za FP 7).
- Informacije o drugim programima, COST, EUREKA, podržavaju se prezentacije za predstavnike fakulteta i privrede.
- UNSA je- član konzorcija BAMONET (Razvoj mreže centara za mobilnost istraživača u BiH), te realizira razvoj EURAXESS centra BiH u svrhu uključivanja BiH u evropsku mrežu EURAXESS.
- U Izveštaju o samoevaluaciji je dat pregled domaćih i međunarodnih istraživačkih projekata (2008-2012) na UNSA.
- Saradnja UNSA sa akterima privredne i društvene zajednice
- Strategijom razvoja UNSA 2011-2015 g., koju je 2010 usvojio Senat, prepoznati su strateški ciljevi, kao i osnovne aktivnosti u okviru strateških ciljeva i nosioci pojedinih aktivnosti. U okviru interesno-uticajnih grupa, od posebnog značaja su veze koje se odnose na okruženje, privredu i društvene partnere.
- Saradnja sa privredom -2008.g. je organizirana manifestacija- Univerzitetska berza, sa ciljem da se UNSA predstavi široj javnosti, predstavnicima vlasti, privrede i ekonomije BiH.
- Ova manifestacija pruža priliku za razmjenu naučno-stručnih iskustava, programa i planova vodećih kompanija i institucija BiH, te nastavno-naučnih, istraživačkih i umjetničkih timova UNSA.
- U Izveštaju o samoevaluaciji je dat pregled institucija sa kojima je UNSA potpisao ugovor o saradnji, kao i ugovori o saradnji koji članice UNSA imaju potpisane sa privredom.
- UNSA je član konzorcija BITIN (Business Information and Technology Innovation Network in BH). U saradnji sa VTK u okviru EU-fonda, kroz realizaciju ovog projekta UNSA je član Enterprise Europe Network-mreža koja povezuje mala i srednja preduzeća u EU.
- Održavaju se međunarodne i domaće naučne i stručne konferencije, kongresi, radionice i seminari, kao i drugi oblici društvenih aktivnosti-tribine, promocije naučnih i stručnih publikacija, teme-relevantne za aktuelno stanje bh društva i dr.

- Realizacijom niza umjetničkih manifestacija, izložbi i koncerata, predstava, članica UNSA, daju doprinos ukupnom društvenom i kulturnom uticaju UNSA na grad Sarajevo i BiH u cjelini.

Preporuke:

1. Definirati strateške ciljeve u oblasti naučnih/umjetničkih istraživanja i u skladu sa interesima društvene zajednice i obezbijediti realizaciju neophodnih finansijskih tokova u skladu sa potrebama strateških opredjeljenja u oblasti naučnih/umjetničkih istraživanja.

Obezbijediti finansijska sredstva za izgradnju nedostajućih infrastrukturnih kapaciteta za NIR/UIR, kao i za opremanje istih, za šta postoje planovi razvoja.

2. Vrednovati radno opterećenje (workload) nastavnog osoblja u NIR/UIR- u u ukupnom radnom opterećenju, te na taj način motivirati i potsticati bolje rezultate i izvrsnost, tamo gdje je moguće. Intenzivirati uključivanje studenata u NIR/UIR-u radi sticanja praktičnih kompetencija.

3. Intenzivirati i promovirati saradnju sa privrednim okruženjem i društvenom zajednicom u aktivnostima NIR/UIR-a. Promovirati regionalnu saradnju sa institucijama NIR-a, kao realan okvir za intenziviranje NIR/UIR-a i mogućnosti zajedničkog učešća u međunarodnim projektima.

1.5 Finansiranje UNSA

U Izvještaju o samoevaluaciji UNSA 2013, te u razgovorima sa menadžmentom UNSA, konstatirano je da se sredstvima iz budžeta Kantona Sarajeva finansira dio plaća i naknada nastavnika, saradnika i zaposlenih u službama UNSA, dio materijalnih troškova, minimalno za opremanje infrastrukture i za realizaciju nastavnog i umjetničkog rada i NIR-a. U Izvještaju su izneseni sljedeći podaci:

- Ukupna sredstva za realizaciju djelatnosti UNSA u budžetu KS za 2012.g. iznosila su 66.178.900 KM i na nivou su realizacije sredstava za 2011.g.
- Nedostajuća sredstva obezbijavaju se preraspodjelom prihoda iz sopstvenih izvora, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanj KS.
- Broj zaposlenika tokom godine se nije mijenjao ,u skladu sa Zaključkom Vlade KS kojim se nalaže budžetskim korisnicima da se obustavi prijem novih zaposlenika.Sredstva su za 2012.g. doznačena za 2135 zaposlenika.
- Članice UNSA ostvaruju finansijske prihode i iz drugih izvora (intelektualne usluge, NIR, izdavačka djelatnost, patenti, uplate studenata, školarine, usluge laboratorija i dr.).
- U 2012.g. prihod od sopstvene djelatnosti je bio 42.499.725 KM sa trendom opadanja prihoda od sopstvene djelatnosti.
- U 2012.g. UNSA i njegove članice su ostvarile ukupan prihod 112.959.541 KM (58,78% učešće budžetskih sredstava), a ostvareni rashod (plaće, naknade zaposlenim, materijalni troškovi, usluge) je iznosio 112.309.520 KM.
- U Izveštaju o samoevaluaciji je dat pregled planiranih i realizovanih kapitalnih ulaganja.
- Članice UNSA u 2012.g. za nabavku opreme 3.829.175 KM I to iz vlastitog prihoda, donacija i transfera.
- U strukturi rashoda najveća su izdvajanja za bruto plaće, (70,52%).
- Ukupno-doznačena sredstva za troškove plaća i naknada iz budžeta KS u 2012.g. su iznosila 53.263.700 KM (bruto plaće 48.186.300; troškovi 5.077.900 KM).
- Angažovano je 936 spoljnih saradnika, 397 punih nastavničkih i saradničkih normi.
- Vlastiti prihodi-školarina za tri ciklusa čine najveću stavku (38,94 % prvi ciklus; 11,56 % drugi ciklus, 2,60% treći ciklus); usluge - 16,51 %; projekti 6,58%; najam prostora i opreme 2,29 %, donacije 1,6%, ostali ostvareni vlastiti prihodi - 20,47%.
- U Izveštaju o samoevaluaciji je dat pregled prihoda prema grupacijama; učešće grupacija u ukupnom prihodu fakulteta i akademija.

- U 2012.g. grupacija društvenih nauka 22,89%; med.nauka 26,8%; tehničke nauke 17,48%; humanističke nauke 12,76%; PMF-biotehničke 12,24%; grupacija umjetnosti 6,42%.
- Prema strukturi rashoda-konstatirano je da su najznačajnija izdvajanja za plaće zaposlenih, nastavnog i nenastavnog osoblja, najmanja izdvajanja se odnose na investicije u kadrove, opremu i objekte.
- U 2012.g. plaće čine 62,58% ukupnih rashoda, ulaganja u opremu 2,23%; ulaganja u zgrade 1,22%, ulaganja u kadrove 0,23%, ostali rashodi 33,74%.
- Usvojeni su Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo, koji reguliraju kadrovska i materijalna pitanja osnivanja rada visokoškolskih ustanova, optimalnog broja studenata prema broju nastavnika ,te se može konstatirati da nema povezanosti između važećih Standarda i modela finansiranja UNSA.
- Uplata sredstava iz Budžeta KS se vrši na jedinstven račun UNSA, a kanton će do utvrđivanja kriterija za finansiranje visokoškolskih ustanova (u daljem tekstu VSSU), ZVO KS), vršiti doznačivanje sredstava organizacionim jedinicama u omjeru koji je ranije uplaćivan od KS putem Ministarstva.
- Dok se ne okonča process integracije UNSA, fakulteti, akademije i naučni instituti, zadržavaju status pravnog lica u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju KS i Statutom UNSA.
- UNSA ima definirane mjere unapređenja upravljanja finansijama i to: uspostava odbora za finansiranje; donošenje pravilnika o finansijskom poslovanju; donošenje finansijskog plana za tri godine; uspostava sistema interne revizije finansijskog poslovanja.

Preporuke:

1. U cilju prevazilaženja administrativno-budžetskih ograničenja funkcioniranja edukacijskih i naučno-istraživačkih funkcija UNSA, menadžment UNSA treba sa Vladom KS i resornim Mininstarstvom da insistira na ostvarenju razvojnih ciljeva i obezbijedenja finansijskih resursa neophodnih za tu realizaciju.

2. Neophodno je obezbijediti formalno-pravne mehanizme da UNSA i organizacione jedinice upravljaju finansijama stečenim po osnovu NIR-a, kao i sa ostalim vlastitim prihodima radi obezbijedenja razvoja NIR/UIR-a i motivacije akademskog i istraživačkog osoblja i što veće participacije studenata u NIR/UIR-u.

2. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU

KRITERIJ 1. RAZVOJ I STRATEGIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

1.1.Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom

1.2.Strategijom VSŠU utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj

1.3.VSŠU ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva

Stanovišta i komentari:

- Postupak donošenja i usvajanja Strategije razvoja UNSA je putem javne rasprave i formaliziran je, tj., postoji Odluka o formiranju Komisije za izradu Strategije, kao i Odluka Senata o njenom usvajanju, u decembru 2010.g. , te je javno dostupna na web.stranici .
- Strategija razvoja UNSA je koncipirana na osnovu Strategije razvoja Kantona Sarajevo 2011-2015.g., , te Zakona o visokom obrazovanju KS i Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH.
- U Strategiji su jasno definirani misija i vizija, kao i strateška područja i akcioni plan, utvrđeni su indikatori za praćenje progressa.
- Strategija je donešena u decembru 2010.g. , što je znatno prije donošenja Izmjena o Zakonu o visokom obrazovanju KS i Statuta integrisanog univerziteta.

- U izradi Strategije razvoja visokog obrazovanja KS učestvovali su predstavnici UNSA (grupacije i studenti, menadžment UNSA),
- U Strategiji razvoja UNSA nije jasna međusobna povezanost strategije VSŠU i strategije osiguranja kvaliteta, što je direktno povezano i sa monitoringom realizacije strateških ciljeva.
- Osnovno strateško opredjeljenje UNSA je- da bude autonomna akademska zajednica nastavnika, istraživača, umjetnika i studenata, inkorporirana u međunarodnu univerzitetsku i akademsku zajednicu.
- Strateško opredjeljenje je ostvarivanje funkcionalne integracije vezane za jedinstveno i usklađeno djelovanje organizacionih jedinica u pogledu akademskih pitanja, naučnog istraživanja, finansijskog poslovanja, pravnog prometa, informacionog sistema i drugih pitanja.
- Internacionalizacija je navedena kao jedan od ključnih strateških ciljeva.

Preporuke:

Pod-kriteriji: 1.1.; 1.2.; 1.3;

1. Neophodno je redefinirati Strategiju u skladu sa Izmjenama Zakona o visokom obrazovanju KS i Statuta UNSA, tj u skladu sa promjenom organizacijske strukture ka funkcionalno-integrisanom univerzitetu. Fokus nove Strategije treba biti jačanje integrativnih funkcija UNSA, razvoj svih procesa (NIR/UIR; razvoj kadrova, bolonjski proces itd.)

2. Neophodno je redefinirati i strateške ciljeve i koncipirati adekvatne akcijske planove za realizaciju strateških ciljeva u skladu sa indikatorima progressa.

3. Prilikom izrade sljedeće Strategije, treba voditi računa da se obave temeljite konsultacije i aktivno učešće svih aktera (unutarnjih i vanjskih- predstavnika privrednog okruženja i asocijacije alumni).

4. Najmanje jednom godišnje na sjednicama Senata razmatrati realizaciju Strategije i dokumentirati to. Procedure praćenja i realizacije strateških ciljeva trebaju biti

definirane i predmet monitoringa Ureda za osiguranje kvaliteta, kao i mjere koje se poduzimaju u slučaju ne ispunjenja strateških ciljeva.

5.Svi univerzitetski planovi trebaju imati izvor u Strategiji (investicije, plan upisa studenata, otvaranje novih odsjeka, fakulteta, institute, implementacija bolonjskog procesa, treći ciklus itd.)

6.Strateški planovi razvoja organizacionih jedinica moraju biti u skladu sa strateškim planom razvoja integrisanog univerziteta.

Procjena ispunjenosti pod- kriterija: 1.1 - Znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija: 1.2- Znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija: 1.3- Znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 1 : ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 2: UPRAVLJANJE ,UNUTRAŠNJE OSIGURANJE KVALITETA I KULTURA KVALITETA

2.1. VSŠU ima efikasnu organizacionu i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima

2.2. VSŠU promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije

2.3. Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom

2.4. VSŠU ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima

2.5.Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju VSŠU i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana

Stanovišta i komentari:

- Upravljačka struktura je u skladu sa Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH i Zakonom o visokom obrazovanju KS.
- Preovladava stav i očekivanje da će sa usvajanjem Statuta integrisanog univerziteta, to biti snažna motivacija za ispunjenje strateških ciljeva.
- Iznesena je konstatacija da postoji zabrinutost i dileme kod nekih članica UNSA kada je u pitanju finansijska i poslovna integracija.
- Iznesen je stav da je cilj postizanje tzv. funkcionalne integracije resursa i upravljačkih funkcija.
- Akademska integracija je izvršena formiranjem šest grupacija nauka, koje objedinjuju fakultete u skladu sa njihovom matičnošću, tako da nema dupliranja misija organizacionih jedinica.
- Postoje zakonske i statutarne odredbe o načinu izbora rukovodnih struktura, kao i organizaciona i upravljačka struktura, u skladu sa važećim zakonima i Statutom UNSA.
- Najviše stručno akademsko tijelo je Senat, koga predsjedava rektor. Na nižem nivou su uspostavljena vijeća grupacija kojima predsjedavaju predsjednici grupacija.
- U Izveštaju o samoevaluaciji UNSA nije objašnjena upravljačka veza između pojedinih dijelova upravljačke strukture, kao i distribucija odgovornosti, što bi bilo dobro predstaviti shemom upravljačke strukture.
- Upravljanje kvalitetom je ključni institucionalni mehanizam koji omogućuje menadžmentu univerziteta da na osnovu usvojene Strategije razvoja, sistemski prati, koordinira, vrednuje i kontinuirano poboljšava sve procese rada na univerzitetu, te osiguranjem i kontrolom kvaliteta procesa i usluga postiže dosljedan kvalitet.
- Sistem osiguranja kvaliteta (QA) na UNSA karakterizira postojanje politike kvaliteta, usvojen Pravilnik o upravljanju kvalitetom na UNSA; definirane politike i procedure koje realizuje novo-formirani Odbor za kvalitet, kao savjetodavno tijelo, kao i uredi QA na organizacionim jedinicama.

- Statut UNSA i Strategija razvoja UNSA 2011-2015 osiguravaju dovoljnu formalnu osnovu za dalji razvoj politika osiguranja kvaliteta (QA).
- U Izveštaju o samoevaluaciji UNSA 2013. se navodi da određene sporosti u postizanju progresa razvoja sistema QA, se mogu grupisati u: zakonske, materijalne, institucionalne i psihološkog karaktera. Na UNSA su do sada urađena tri izvještaja o samoevaluaciji, čiji podaci su poslužili kao ulazni podaci za značajne dokumente (Elaborat o integraciji UNSA, Statut i Strategija razvoja UNSA)
- 2010.g. imenovan Odbor za upravljanje kvalitetom, kao stručno i savjetodavno tijelo Senata.-Politika osiguranja kvalitet na UNSA u proteklom periodu se permanentno razvijala, postala je sastavni dio politike upravljanja na UNSA.
- Evaluacija nastavnog procesa kroz studentske ankete se provodi redovno na 70% članica, a prikupljanje i analiza prolaznosti studenata se vrši na 80% članica.
- Evidentna je heterogenost u primjeni mehanizama i alata osiguranja kvaliteta na nivou članica UNSA. Odbor za upravljanje QA će u saradnji sa odborom za QA članica UNSA u narednom period raditi na usvajanju jedinstvenih procedura za QA, koje će se provoditi prema planu odbora.
- Zakonom o visokom obrazovanju KS i Statutom UNSA je definirana zastupljenost studenata u Naučno nastavnim vijećima fakulteta, Senatu UNSA i Upravnom Odboru UNSA. Predstavnici studenata čine 15% Senata (sva tri ciklusa) u svim stručnim savjetodavnim tijelima. U Upravnom Odboru UNSA je 1 student od 11 članova. Aktivno učešće studenata je u svim procesima odlučivanja, kao i kroz Studentski Parlament UNSA i preko funkcije studenta-prorektora.

Preporuke:

Pod-kriteriji: 2.1; 2.2.; 2.3.; 2.4.; 2.5;

1. Politika osiguranja kvaliteta na organizacionim jedinicama UNSA treba biti u skladu sa odredbama politike osiguranja kvaliteta definirane na nivou univerziteta.

2. Neophodno je harmonizirati procedure osiguranja kvaliteta na organizacionim jedinicama UNSA, te dodatna i stalna edukacija osoblja Odbora i centara na

organizacionim jedinicama da bi se izbjegla heterogenost i različit stepen primjene mehanizama osiguranja kvaliteta (QA).

3. Kod koncipiranja upitnika, treba prethodno definirati ciljeve i metodologiju, a nakon toga analizirati rezultate ankete u skladu s tim, te pratiti implementaciju mjera poboljšanja.

4. Neophodno je koristiti sistem osiguranja kvaliteta (QA) u cilju poboljšanja NIR/UIR-a, te procesa upravljanja i rada administracije.

Procjena ispunjenosti pod kriterija 2.1 - znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 2.2- djelimično ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 2.3- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 2.4 - znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 2.5- znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 2-ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 3-PROCEDURE ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

3.1. Procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program. One posebno reguliraju:

a. Naziv i ciljeve studijskog programa

b. Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet

c. Uslove za upis na studijski program

d. Vrstu studija i način izvođenja

e. Bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u

f. Način ocjenjivanja na predmetu

g. Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa

3.2. VŠŠU analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa

Stanovišta i komentari:

- Detaljne odredbe o studijskim programima i planovima su date u Zakonu o visokom obrazovanju KS, kao i u skladu sa Statutom UNSA. Senat UNSA utvrđuje nastavne planove i programe.
- Statut UNSA propisuje da je za realizaciju studijskih programa odgovoran Univerzitet, odnosno fakulteti/akademije, a definirani su i osnovni principi, pravila, organizacija i uslovi upisa na studijske programe.
- Prema odredbama Statuta UNSA, nastavne planove predlažu fakulteti /akademije, a donosi ih Senat. -Provođenje nastavnog programa prate vijeća, a izmjene i dopune nastavnog programa se vrše na način na koji se vrši i njihovo donošenje.
- Od svakog fakulteta se traži da ima utvrđene procedure za predlaganje novih studijskih programa, te procedure za praćenje provođenja svih aktivnih studijskih programa, a procedurama se reguliraju od pitanja pod 3.1. od „a“ do“ g“. Ovi elementi pripadaju domenu interne evaluacije studijskih programa, koje se provode na fakultetima i akademijama kao organizacionim jedinicama”.
- Na organizacionim jedinicama UNSA realizira se 435 studijska programa prvog ciklusa, 378 studijskih programa drugog ciklusa i 4 programa integriranih studija, kao i 60 studijskih programa trećeg ciklusa.
- U skladu sa Statutom UNSA definira se vrednovanje ECTS bodovima (1 sat = 25 sati opterećenja studenata ili 30), ali u praksi postoje razlike u alociranju ECTS bodova između organizacionih jedinica UNSA, te bi trebalo vršiti redovne evaluacije opterećenja studenata.
- Zakonom o visokom obrazovanju KS i Statutom UNSA predviđene su evaluacije, izmjene i dopune studijskih programa najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija.
- UNSA je pravilima studiranja za I,II,III ciklus utvrdio bitne elemente, procedure predlaganja, usvajanja i realizacije studijskih programa.

- Fakulteti i akademije čine nastavne planove i programe dostupnim javnosti, ali postoje značajne razlike od jedne do druge organizacione jedinice, (brucoški vodiči, informacioni paketi ili samo na web-stranici).
- Provodi se ciklična interna evaluacija stud.programa na 48% a eksterna na 17% fakulteta, dok-samo 39% fakulteta ima usvojen interni akt o načinu provođenja i korištenja rezultata ankete, a 91% studenata smatra da su informirani o ciljevima i očekivanim ishodima edukacije.
- Postupke interne evaluacije i upoređivanja studijskih programa sa programima srodnih fakulteta u BiH je izvršilo 30%, a sa programima srodnih institucija iz inozemstva 57% fakulteta /akademija.(Izvještaj o samoevaluaciji UNSA 2013.g),a eksterna evaluacija jednog ili više studijskih programa izvršena je na sedam fakulteta/akademija.(Izvještaj o samoevaluaciji UNSA 2013.g).
- Iako su se fakulteti u procesu interne evaluacije izjasnili da imaju jasno definirane ciljeve edukacije i ishode učenja za studijske programe i nastavne predmete, ti ishodi nisu definirani u skladu sa Osnovama kvalifikacijskog okvira BiH i drugim međunarodnim standardima.Nedovoljna je raspoloživost nastavnih materijala na web-stranicama fakulteta/akademija.

Preporuke:

Pod-kriteriji 3.1.i 3.2.

- 1. Kada je u pitanju broj studijskih programa koji se realiziraju na organizacionim jedinicama UNSA,preporuka je da se taj broj realno revidira imajući u vidu raspoložive ljudske resurse ,kao i finansijska sredstva, infrastrukturu i potrebe tržišta.**
- 2. Obezbijediti kompatibilnost studijskih programa u regiji i šire, kao i harmonizaciju deskriptivnih oblika iskazivanja podataka o studijskim programima na organizacionim jedinicama UNSA(silabusu).**
- 3. Razmotriti mogućnost razvijanja interdisciplinarnih studijskih programa, koji bi doprinjeli većoj zapošljivosti i sticanju vještina za pokretanje vlastitih biznisa.**

4. Postojeće ishode učenja treba uskladiti sa kvalifikacionim okvirom /na nivou programa/ na nivou predmeta, te alocirati adekvatan broj ECTS-a, koji se kontinuirano evaluira.

5. Povećati obim studentske prakse u preduzećima i javnom sektoru, i angažovati stručnjake iz prakse kao gostujuće profesore. Otvorenost prema vanjskim stakeholder-ima (poslodavci , tržište rada, alumni) u procesu donošenja i revidiranja studijskih programa.

6. Definirati procedure revizije i praćenja realizacije svakog studijskog programa, te povećati obim nastavnih materijala na web-stranicama. Analizirati kvalitet i strukturu upisanih studenata ,kao i prolaznost po studijskim godinama studijskih programa, kao i druge relevantne indikatore uspješnosti studiranja (prosječno trajanje studija, procenat ispisivanja/odustajanja).

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 3.1- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 3.2- znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 3- ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 4. - PROCEDURE ZA OCJENJIVANJE STUDENATA

4.1.VSŠU ima i provodi procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja Senat.

4.2.VSŠU kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskog programa i VSŠU, te preduzima aktivnosti na unapređenju uspjeha studenata.

Stanovišta i komentari:

- Osiguranje transparentnosti, konzistentnosti ispitivanja i ocjenjivanja rada studenata i procesi evaluacije, definirano je Zakonom o visokom obrazovanju KS, Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH, statutom UNSA i drugim aktima.
- Postupak ispitivanja i ocjenjivanja, te konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, se vrednuje i ocjenjuje skalom ocjenjivanja uporedivom sa ECTS-sistemom.
- Rad studenata se prati i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra, svaki oblik aktivnosti se boduje, kao i provjere znanja, na završnom ispitu se utvrđuje konačna ocjena. Svi oblici provjere znanja su javni.
- Način ocjenjivanja je dat putem javne objave na i-net stranici fak/akad, pisanom formom silabusa predmeta, te usmeno na predavanjima.
- Konačna ocjena se upisuje u centralnu bazu podataka (Informacioni sistem studentskih službi-ISSS).
- Vijeća fakulteta /akademija UNSA , kroz usvajanje studijskih programa, utvrdila su oblike provjere znanja, kao i strukturu skale bodovanja iz svakog nastavnog predmeta.
- Rasporedi ispita sa terminima, lokacijom i imenom ispitivača, utvrđuju se početkom semestra i javno se objavljuju.

- Fakulteti/akademije UNSA utvrđuju termine polaganja završnih ispita (2 ispitna roka nakon zimskog semestra, 2 ispitna roka nakon ljetnog semestra i popravni ispit 15 dana prije početka akad.godine).
- Omogućen je uvid u ispitne radove , procedure za podnošenje i rješavanje žalbi studenata,kao i mogućnost komisijskog ispita.
- Web-pristup informacijama o rezultatima ispita se realizira putem informacionog sistema studentskih službi (ISSS),rezultati se objavljuju na oglasnim pločama fakulteta.
- Putem ISSS-a UNSA, moguće je praćenje i prezentacija statističkih podataka o broju studenata koji su položili ispit, procentima prolaznosti, kao i prosječnoj ocjeni,što omogućava kontinuirano praćenje prolaznosti studenata, kao i mogućnosti efikasne analize,što nije upotpunosti iskorišteno na UNSA:
- Manji broj članica UNSA razmatra izvještaje o prolaznosti studenata i uzroke postojanja ekstremno niskih i/ili visokih ocjena na pojedinim predmetima.

Preporuke:

Pod-kriterij 4.2

1. UNSA koristi integrirani informacioni sistem studentskih službi (ISSS), kao i informacioni sistem upravljanja ljudskim resursima, što omogućava detaljne analize prolaznosti studenata i drugih indikatora uspješnosti studija, u cilju definiranja mjera poboljšanja efikasnosti studija i praćenja njihove implementacije,što treba značajnije iskoristiti.

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 4.1- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 4.2- znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 4- POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 5-LJUDSKI RESURSI

5.1. VSŠU osigurava dovoljan broj kvalificiranog nastavnog osoblja (nastavnici i saradnici) kako bi postigla obrazovne ciljeve , uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa. Na svakom studijskom program na VSŠU je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom random odnosu s punim radnim vremenom , kako bi se osigurali kvalitet i kontinuitet učenja i podstakli vanjski saradnici da se uključe u akademske procese. VSŠU zapošljava dovoljan broj saradnika i /ili naučnih asistenata, kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra.

5.2. VSŠU ima politiku usavršavanja nastavnog kadra, omogućujući im stručno i naučno usavršavanje

5.3. VSŠU jednom godišnje prezentira publikacije vlastitog nastavnog kadra realizirane u posljednjoj akademskoj godini (nazivi radova sa posebnim naglaskom relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani, objavljene knjige i sl.) VSŠU ima procedure za izdavanje knjiga i udžbenika

5.4. Procedure za izbor i napredovanje nastavnog kadra utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene sa važećim zakonskim regulativama. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje.

5.5. VSŠU redovno analizira starosnu strukturu nastavnog kadra, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog kadra na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima.

5.6. VSŠU zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).

Stanovišta i komentari:

- Na svakom stud.programu na VSŠU je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom random odnosu sa punim radnim vremenom, sa zadovoljavajućim omjerom redovnih profesora, vanrednih profesora i docenata.
- VSŠU- zapošljava dovoljan broj saradnika i/ili naučnih asistenata kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra.
- Menadžment UNSA nastoji potencijal ljudskih resursa koncentrirati i usmjeriti u pravcu zadatih strateških ciljeva i to:
 - a. osiguranje kvalificiranog i kompetentnog nast.kadra u dovoljnom obimu koji omogućava izvršenje nastavnih zadataka i postizanje obrazovnih ciljeva kako bi se postigla održivost studijskih programa
 - b.analiza strukture i kompetencija nastavnog osoblja na svim studijskim programima
 - c. podrška nastavnom osoblju za stručno i naučno i pedagoško usavršavanje
 - d. evaluaciju ukupnog djelovanja nastavnog osoblja
 - e.analizu kompetencija administrativnog i tehničkog osoblja
- U posljednjih 5 godina ukupan broj nastavnog osoblja u stalnom random odnosu (sa punim radnim vremenom) je znatno povećan (2,5%) – što još uvijek nije dovoljno, ali postoje formalno-budžetska ograničenja kada je u pitanju zapošljavanje nedostajućeg nastavnog kadra.
- U akad. 2008/09, od 330 asistenata, njihov broj je pao na 194 u 2012/13 g što je manje za 41,21%.Istovremeno se povećao broj viših asistenata i docenata, što znači da dolazi do akademskog napredovanja u više zvanja.
- Starosna struktura : najveći procenat zaposlenih je u grupi do 35 godina (28,24%), a više od polovine osoblja je u skupini do 45 godina (55,51%).Ukupan broj muškaraca je veći od žena za 4,26%.Kod polne strukture asistenata i viših asistenata, 308 su žene , a 224 su muškarci.
- Konstatirano je da broj nastavnog osoblja nije optimalan , nego manji u odnosu na realne potrebe, što dovodi do povećanja opterećenja broja sati i drugih nastavničkih i saradničkih obaveza.

- Angažiranje novih kadrova zavisi od finansijskih mogućnosti, što je ključni problem, na koji UNSA ne može uticati. Finansijska neizvjesnost kao ključni ograničavajući faktor u optimalnom rješavanju problematike ljudskih resursa.
- Ukupan broj nastavnog osoblja (nastavnici i saradnici) u dopunskom (honorarnom) radnom odnosu od 808 u 2008/2009, pao na 698 u 2012/2013g. što je manje za 13,6%.
- Zadržan je povoljan odnos stalno zaposlenog (65,67%) i honorarnog (34,33%) nastavnog osoblja.
- Procedura izbora akademskog osoblja u skladu je sa Zakonu o visokom obrazovanju KS, Statutom UNSA. Izbor je zasnovan na javnoj i otvorenoj proceduri koja se utvrđuje unaprijed i u skladu sa važećim zakonima.
- U komisijama za izbor u zvanja učestvuju najmanje dva člana iz uže naučne oblasti u kojoj se vrši izbor u nastavno naučno zvanje.
- U Izvještaju o samoevaluaciji su navedeni rezultati ispitivanja prema kojem je jedanaest članica UNSA pozitivno ocjenilo bilans broja stalno zaposlenog nastavnog osoblja i vanjskih saradnika, dok ostale članice nisu zadovoljne.
- Broj studenata po nastavniku je 25 u posljednje 3 godine na UNSA, što znači da se upisna politika uglavnom referira na postojeće kadrovske mogućnosti fakulteta i akademija.
- Fakulteti i akademije imaju jasne procedure dodjele nastavničkog opterećenja (nastava, istraživanje, mentorstvo, konsultacije)
- Procjena UNSA je da ukupni nastavnički kapacitet UNSA može i pokriva svu nastavu u 3 ciklusa adekvatno zahtjevima i standardima kvaliteta.
- Na UNSA je u toku uređenje baze podataka u informacionom sistemu za podršku upravljanju ljudskim resursima (HR UNSA) koja evidentira sve aktivnosti nastavnog osoblja relevantne za akademsko napredovanje.
- Fakulteti i akademije podstiču i razvijaju politiku usavršavanja nastavnog osoblja.
- Najveći procenat mobilnosti nastavnika su su boravci do jednog mjeseca.
- Devet organizacionih jedinica UNSA nema usvojen program ili plan mjera podrške razvoju nastavnog osoblja, a 18 nema kriterije i program usavršavanja nastavnika i

- saradnika. U organizacionim jedinicama ocjenjuju pozitivno postojeće interne mjere podrške i uvjete za razvoj.
- 20 organizacionih jedinica pozitivno ocjenjuje procedure i kriterije i praksu u vezi sa zapošljavanjem, izborom i napredovanjem saradnika; 3 članice su dale negativnu ocjenu.
 - Članice UNSA prezentiraju publikacije nastavnog osoblja za posljednju akademsku godinu, a sve informacije su dostupne u bazi podataka (HR UNSA).
 - Konstatiran je porast broja publikacija u relevantnim međunarodnim časopisima (2008-2012 . ukupno 2942 publikacija. Razvijene su procedure izdavanja knjiga i udžbenika.
 - Evidentan je porast broja publikacija u relevantnim međunarodnim časopisima (2008-2012 .. ukupno 2942 publikacija.
 - Postoji Izdavački Savjet- kao stalno tijelo Senata, kao i služba za izdavačku djelatnost.
 - U 2012/13 angažirano 1048 administrativnog, pomoćnog i tehničkog osoblja (34% u odnosu na ukupan broj nastavnog i nenastavnog osoblja).
 - Prema rezultatima ankete ;6 članica UNSA ima optimalan broj ,a jedna članica ima više od optimalnog, 19 članica ima manji broj administrativnog osoblja u odnosu na potrebe.

Preporuke:

Pod-kriteriji: 5.1; 5.2;

1. U pogledu menadžmenta humanih resursa, treba nastaviti politiku zapošljavanja mladih kadrova, najboljih studenata, a postojeća administrativno-budžetska ograničenja, treba menadžment UNSA sa Vladom KS i Ministarstvom obrazovanja, da insistira na ostvarenju svojih razvojnih ciljeva i obezbjeđivanje resursa potrebnih za angažiranje nedostajućeg akademskog osoblja.

2. Intenzivirati naučno i stručno usavršavanje akademskog i neakademskog osoblja, a Pravilnikom o naučnom usavršavanju akademskog osoblja treba definirati realne i provedive oblike naučnog usavršavanja , utvrđivanja prioriteta, izvještavanja itd.
3. Treba uspostaviti sistem ocjenjivanja administrativnog osoblja.
4. Potrebno je svake godine planirati sredstva za naučno usavršavanje, te sredstva za nagrade za izuzetan doprinos nastavnika.
5. Redovno sprovoditi analizu opterećenosti nastavnog i nenastavnog osoblja (broj nastavnika/ broj studenata; broj nenastavnog kadra /broj studenata; profesora/predmetu).

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.1- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.2- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.3- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.4- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.5 – potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 5.6- potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 5-HUMANI RESURSI-

POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 6-- KVALITET FIZIČKIH RESURSA

6.1. VSŠU osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, bibliotečki resursi, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za čitavo osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo efikasno korištenje. Adekvatnost resursa za izvođenje studijskih programa, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost ocjenjuju se kontinuirano internim evaluacijama.

6.2. VSŠU planira ulaganje finansijskih sredstava, tako da dio godišnjeg prihoda ulaže u poboljšanje fizičkih resursa

6.3. VSŠU posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja osigurava kvalitetno izvođenje nastave. VSŠU ima pristup internet dostupan studentima.

6.4. VSŠU ima biblioteku opremljenu potrebnim brojem bibliotečkih jedinica u štampanom i e-obliku i prikladan prostor za normalno korištenje bibliotekarskih usluga.

Stanovišta i komentari:

- Prezentiran je detaljan opis sistema- informacionih usluga, hardver, licencirani softveri, profesionalni softver, usklađivanje IT sa akademskim potrebama, analiza stanja i računarske opreme.
- Opisan je kvalitet bibliotečkih usluga, kao i analiza bibliotečkih resursa studijskih programa, uglavnom na organizacionim jedinicama UNSA, ankete o zadovoljstvu korisnika, analize literature i časopisa, način korištenja resursa, finansijskih sredstava koja se troše svake godine za knjige i časopise, kao analiza bibliotečkog prostora i radnog vremena, te planovi izgradnje univerzitetske biblioteke, kao bitnog integrativnog segmenta institucije.
- U Izveštaju o samoevaluaciji su dati zbirni podaci o prostornim i infrastrukturnim kapacitetima UNSA po organizacionim jedinicama. Fakulteti/akademije UNSA raspolažu ukupno 138.957 m² prostora, u kojima se realizira teoretska i praktična nastava.

- Ukupan broj studenata-korisnika, koji je u 2012/13.akad.godini studirao na UNSA na svim stud.godinama i ciklusima studija je 34.000.Prosječna površina po studentu na UNSA je procijenjena cca 4 m².
- Izvršena je interna anketa po organizacionim jedinicama o stanju i zadovoljstvu kvalitetom fizičkih resursa organizacionih jedinica UNSA,koja je rezultirala ukupnom ocjenom opremljenosti prostora 3,1 (amfiteatri 3,4 ; bibliotečki proctor 2,9) .Nisu navedeni konkretni tehnički kriteriji koji su bili podloga za ocjenu kvaliteta.
- Kod planiranja budžeta članice UNSA kontinuirano vrše ulaganja u poboljšanje kvaliteta fizičkih resursa. (vanbudžetski prihodi), a nabavka računara i opreme, je uglavnom realizirana iz TEMPUS I FP projekata.
- Za poboljšanje kvaliteta postojećih i stvaranja novih kapaciteta, potrebna su značajna finansijska ulaganja, te realizacija razvojnih planova koncipirana na nivou integrisanog univerziteta.
- UNSA posjeduje adekvatnu informatičku opremu, postoji i-net konekcija na svim fakultetima, akademijama. Članice UNSA posjeduju licencirane softverske pakete. Računarske sale su opremljene za učenje na daljinu (Distance Learning,DL) i video konferencije, te postoji određena heterogenost u nivou opremljenosti sala po organizacionim jedinicama kao rezultat dosadašnje organizacione strukture UNSA.
- Bibliotečki prostor je 4995 m² (od toga su učionice 2338 m²).Broj bibliotečkih jedinica na UNSA se kontinuirano povećava, u Izveštaju o samoevaluaciji UNSA su dati konkretni – statistički podaci.; tako da je 2008.godine registrirano 156.571 bibliotečkih jedinica , a 2012.godine, 1.141.684 bibliotečkih jedinica.
- Obuka akademskog osoblja i studenata i sticanje informatičkih kompetencija je zadovoljavajuća.
- Univerzitetski tele-informatički centar (UTIC), je smješten u kampusu UNSA, kao podorganizaciona jedinica, integracija edukacionih iposlovnih funkcija organizacionih jedinica i povezivanja u jedinstvenu akademsku mrežu.UTIC održava softver informacionog sistema studentskih službi (ISSS).

- Značajan dio aktivnosti fakulteta iz grupacije medicinskih nauka se realizira na KCUS, a klinike predstavljaju nastavnu bazu za realizaciju nastavnog procesa i NIR-a u oblasti medicinskih nauka.
- JU Studentski centar- dva studentska doma sa smještajnim kapacitetima po oko 1000 studenata, daje usluge smještaja studentima UNSA, te postoje i infrastrukturni prostori za Centar za interdisciplinarne studije, Centar za ljudska prava, Sjedište Studentskog parlamenta, Studentski eFM radio i dr.

Preporuke:

Pod-kriterij 6.1; 6.4

1. U cilju podrške i razvoja edukacijskog i istraživačkog procesa na UNSA, kao i postizanja standarda,(definiranih zakonima i međunarodnim standardima), neophodno je realizirati postojeće planove izgradnje infrastrukturnih objekata i opremanja, vodeći računa o integrativnoj politici racionalnog korištenja prostora i opreme za sve organizacione jedinice UNSA.

2. Za poboljšanje kvaliteta postojećih i stvaranja novih kapaciteta, potrebna su značajna finansijska ulaganja, te realizacija razvojnih planova koncipirana na nivou integrisanog univerziteta, realizacija izgradnje univerzitetske biblioteke kao bitnog integrativnog segmenta institucije, te kontinuirano unapređivati fizičke resurse, nabavke opreme za NIR/UIR; literature; on-line baza podataka.

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 6.1- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 6.2- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 6.3- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 6.4- znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 6- ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 7- INFORMACIONI SISTEMI

7.1. VSŠU prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za unapređenje svojih aktivnosti, nastavnih i istraživačkih, kao i poslovno administrativnih.

7.2. VSŠU ima informacione sisteme koji omogućavaju precizne analize prolaznosti studenata za svaki predmet, godinu i studijski program po ispitnim rokovima, omjera nastavnika i studenata itd., na bazi sljedećih podataka:

1. Podaci o studentima po studijskom program, ciklusima, godinama, polnoj i starosnoj strukturi, razdoblju studiranja, procenat diplomiranja, uspjehu i sl.

2. Podaci o nastavnom osoblju (objavljene publikacije, angažman po predmetima, polna i starosna struktura, izbor u naučno-nastav.zvanja itd.)

Stanovišta i komentari:

- Proces informatizacije UNSA je započet 1996.g. uvođenjem i-neta na UNSA,a univerzitetski tele-informatički centar, UTIC, je postao prvi i-net provider u BiH.
- Do 2013.g. ovaj process je obuhvatio sve aspekte sistemskog uvođenja IKT u nastavni process, a postoje planovi daljnjeg razvoja.
- UNSA je 2005.g. pokrenuo inicijativu uspostavljanja integriranog informacionog sistema,a 2005.g. je počela implementacija ISSS-UNSA , a 2013.g. je u skladu sa zakonskom obavezom implementiran na svim organizacionim jedinicama, tako da je korisnička baza preko 40.000 korisnika.
- Kroz informatički system je moguće generiranje detaljnih izvještaja za cio UNSA.Podaci o student, i nastavnom osoblju se unose prema jedinstvenim obrascima, a ISSS omogućuje detaljne analize i izvještaje sa fakulteta /akademija.
- ISSS ima četiri modula :studentske službe, studentski modul, nastavnički modul, rektorski modul (ispis izvještaja na nivou univerziteta).
- Konstatirano je da informatički sistem nije iskorišten u punom kapacitetu da se dobiju svi indikatori uspjehnosti studiranja, te da se može pratiti i pojedinačni uspjeh svakog studenta.

- UTIC je izradio poseban informacijski podsistem za upravljanje poslovanjem e-izdavanja diploma i dodatka diplomama; implementiran je modul za arhiviranje podataka o diplomiranim studentima, kreirana e-knjiga odštampanih diploma.
- Sistem HR-UNSA je jedan od temeljnih podsistema integriranog informacijskog sistema UNSA.
- Implementacijom sistema HR automatiziraju se svi administrativni i funkcionalni procesi u vezi sa upravljanjem podacima o zaposlenicima UNSA.
- UNSA nastavlja realizaciju aktivnosti razvoja sistema HR UNSA.
- Ovaj sistem omogućava brz i jednostavan pristup dokumentima u sistemu, pretraživanje dokumenata prema različitim kriterijima.
- UNSA je u proteklom periodu osigurao akademskoj zajednici pristup sljedećim bibliotečkim informacijskim sistemima i naučnim bazama podataka:
 - Thomson Reuters web of knowledge; Science Direct; Math.Sci.Net; IOP; EBSCO HOST; Emerald, COBISS
 - Informacijski sistem UNSA obuhvata korištenje softverskih paketa za "učenje na daljinu" (DL) sa platformom Moodle.

Preporuke:

Pod-kriterij 7.2.1. UNSA koristi integrirani informacijski sistem studentskih službi sa modulima, kao i sistem upravljanja ljudskim resursima, sa planovima daljnjeg razvoja. Neophodno je u potpunosti iskoristiti kapacitete integriranog informacijskog sistema kod praćenja i analiza svih indikatora uspješnosti studiranja studenata po predmetima i po studijskim programima, dužinu trajanja studija, procenat odustajanja od studija i drugih indikatora, čije analize omogućavaju definiranje mjera za poboljšanje efikasnosti studija i praćenje njihove implementacije.

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 7.1.- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 7.2.- znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 7- POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 8- PREZENTACIJA INFORMACIJA ZA JAVNOST

8.1.VSŠU redovno objavljuje nepristrasne, objektivne, javno provjerljive informacije o svim programima i zvanjima koja nudi, minimalno na web-stranici i to na jednom od bh jezika i Engleskom jeziku.

8.2.VSŠU utvrđuje politiku komuniciranja sa javnošću i razvija komunikacijske strategije, kojom definira ciljne grupe, kao i način institucionalnih odnosa sa javnošću.

8.3. VSŠU svake godine prije upisa studenata osigurava štampanje vodiča za buduće studente.

Stanovišta i komentari:

- Na UNSA postoji veoma dobro razvijena Služba za odnose sa javnošću, koja obavlja aktivnosti prezentacije informacija za javnost, koje kontinuirano održava, a periodično se objavljuju brošure poput vodiča za bruceše, vodiča kroz studijske programe i dr. publikacije, uglavnom na organizacionim jedinicama UNSA.
- Postoji heterogenost u načinu i vrstama publikacija na nivou organizacionih jedinica, što odražava dosadašnju praksu u okviru ne-integrirane organizacione strukture.
- O radu UNSA javnost se izvještava putem web-stranice i drugih publikacija, a otvorenost prema javnosti se ogleda se i kroz medijsko predstavljanje.
- Služba za odnose sa javnošću UNSA redovno prati informacije koje o radu UNSA objavljuju mediji.

Preporuke:

Pod-kriterij-8.2.

1. U cilju bolje prezentacije informacija za javnost, trebalo bi donijeti strategiju odnosa sa javnošću, kao i strategiju odnosa sa ključnim akterima radi unapređenja odnosa sa privrednim okruženjem, tržištem rada i alumni asocijacijom.

2. Neophodno je uskladiti standarde na svim organizacionim jedinicama, kod izrade vodiča za brucoše kod upisa studenata na UNSA, sa svim relevantnim informacijama, imajući u vidu integrisanu strukturu UNSA.

Procjena ispunjenja pod-kriterija 8.1.- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenja pod-kriterija 8.2- znatno ispunjen

Procjena ispunjenja pod-kriterija 8.3- potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENJA KRITERIJA 8- POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 9- MEĐUNARODNA SARADNJA

9.1.- VSŠU ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe.

9.2. VSŠU ima procedure i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika (gostujući profesori, razmjena studenata kroz ERASMUS, mobilnost studenata).

9.3.- VSŠU ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima

Stanovišta i komentari:

- UNSA pridaje veliki značaj različitim oblicima međunarodne saradnje, a u periodu 2008-2013.g. je realizirano 2913 mobilnosti. (1492 studenata, nastavnika i saradnika); 1421 studenata, nastavnika i saradnika sa partnerskih univerziteta su svoju mobilnost realizirali na organizacionim jedinicama UNSA.
- Od 1996-2012 g. UNSA je učestvovao u 104 TEMPUS projekta, od toga 84 kao partner, kao akademski koordinator 16, i kao grant-holder u 4 projekta.
- Učešće u ERASMUS-MUNDUS projektima sa 273 mobilnosti; UNSA je ugostio 175 studenata, nastavnika i saradnika.
- Na UNSA studira 1500 studenata iz regije, koji nemaju bh državljanstvo.

- Internacionalno umreženi master program se realiziraju na Centru za interdisciplinarne studije.
- Međunarodna saradnja je oslonac kod inoviranja programa drugog ciklusa i kod uvođenja trećeg ciklusa.
- U periodu od 2008-2013 g. su organizovane brojne ljetne škole na UNSA i na fakultetima/akademijama, a međunarodne skupove organizuju i pojedine članice UNSA .
- Ukupno je sklopljeno 117 sporazuma sa partnerskim univerzitetima širom svijeta, najveći broj sa partnerskim univerzitetima u evropskim zemljama.
- Od 2008.g. u okviru Fulbright programa 48 mobilnosti na američkim univerzitetima (24 sa UNSA u SAD; 24- SAD na UNSA).
- 2013.g. potpisan sporazum između UNSA i turskih visokoobrazovnih institucija u okviru programa "Mevlana".
- Redovno se ažurira baza podataka o realizaciji procesa mobilnosti , evidentiraju se prepreke i formiraju prijedlozi i poboljšanja.
- Kroz promotivne aktivnosti student, nastavnici , saradnici upoznaju se sa mogućnostima stipendiranja i o programima mobilnosti – info dani.
- Od 2010.g. se organizira Sajam stipendija, koji doprinosi mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika.
- Objavljeno je više različitih brošura sa informacijama o organizacionim jedinicama UNSA, a u 2014.g. je publikovana brošura o studijskim programima na engleskom jeziku .
- -Za studente koji idu u razmjenu, organizuju se orijentacioni program sa praktičnim informacijama.Redovno se ažurira sekcija međunarodna saradnja oficijelne stranice UNSA.
- Ured za međunarodnu saradnju UNSA pruža svu stručnu pomoć u toku svih stupnjeva realizacije procesa mobilnosti.
- Neophodno je studijske programe dizajnirati da budu kompatibilni sa onim u regiji i šire , da bi se intenzivirala mobilnost studenata,kao i povećati broj studijskih programa/predmeta gdje se nastava izvodi na Engleskom jeziku.

- Korištenje Ugovora o studiranju i Prepisa ocjena su primjeri dobre prakse.

Preporuke:

Pod-kriterij 9.2.

1.U cilju intenziviranja mobilnosti neophodno je obezbijediti kompatibilnost studijskih programa i njihovo usklađivanje sa programima univerziteta u regiji i šire, te uvoditi beneficije i nagrade za međunarodne aktivnosti.

2.Motivirati pokretanje studijskih programa na engleskom jeziku, radi intenziviranja mobilnosti studenata, kao i radi izlaska na globalno tržište znanja.

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 9.1.- potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 9.2- znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti pod-kriterija 9.3.- potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 9- POTPUNO ISPUNJEN

TABELARNI PREGLED ISPUNJENOSTI KRITERIJA

Kriteriji sa podkriterijima	Ocjena pod-kriterija	Ocjena kriterija
<p>KRITERIJ 1</p> <p>RAZVOJ I STRATEGIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE</p> <p>1.1. Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom</p> <p>1.2. Strategijom VSŠU utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj</p> <p>1.3. VSŠU ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva</p>	<p>Znatno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p>	<p>Znatno ispunjen</p>
<p>KRITERIJ 2</p> <p>UPRAVLJANJE, UNUTRAŠNJE OSIGURANJE KVALITETA I KULTURA KVALITETA</p> <p>2.1. VSŠU ima efikasnu organizacionu i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima</p> <p>2.2. VSŠU promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije</p> <p>2.3. Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom</p>	<p>Znatno ispunjen</p> <p>Djelimično ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p>	<p>Znatno ispunjen</p>

<p>2.4. VSŠU ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima</p> <p>2.5. Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju VSŠU i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana</p>	<p>Znatno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p>	
<p>KRITERIJ 3</p> <p>PROCEDURE ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA</p> <p>3.1. Procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program. One posebno reguliraju:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Naziv i ciljeve studijskog programa b. Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet c. Uslove za upis na studijski program d. Vrstu studija i način izvođenja e. Bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u f. Način ocjenjivanja na predmetu g. Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa <p>3.2. VSŠU analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa</p>	<p>Znatno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p>	<p>Znatno ispunjen</p>
<p>KRITERIJ 4</p> <p>PROCEDURE ZA OCJENJIVANJE STUDENATA</p> <p>4.1. VSŠU ima i provodi procedure koje osiguravaju fer, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja Senat.</p>	<p>Potpuno ispunjen</p>	<p>Potpuno ispunjen</p>

<p>utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene sa važećim zakonskim regulativama. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje.</p> <p>5.5. VSŠU redovno analizira starosnu strukturu nastavnog kadra, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog kadra na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima.</p> <p>5.6. VSŠU zapošljava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).</p>	<p>Potpuno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p>	
<p>KRITERIJ 6</p> <p>KVALITET FIZIČKIH RESURSA</p> <p>6.1. VSŠU osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, bibliotečki resursi, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za čitavo osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo efikasno korištenje. Adekvatnost resursa za izvođenje studijskih programa, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost ocjenjuju se kontinuirano internim evaluacijama.</p> <p>6.2. VSŠU planira ulaganje finansijskih sredstava, tako da dio godišnjeg prihoda ulaže u poboljšanje fizičkih resursa</p> <p>6.3. VSŠU posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja osigurava kvalitetno izvođenje nastave. VSŠU ima pristup internet</p>	<p>Znatno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p>	<p>Znatno ispunjen</p>

<p>PREZENTACIJA INFORMACIJA ZA JAVNOST</p> <p>8.1. VSŠU redovno objavljuje nepristrasne, objektivne, javno provjerljive informacije o svim programima i zvanjima koja nudi, minimalno na web-stranici i to na jednom od bh jezika i Engleskom jeziku.</p> <p>8.2. VSŠU utvrđuje politiku komuniciranja sa javnošću i razvija komunikacijske strategije, kojom definira ciljne grupe, kao i način institucionalnih odnosa sa javnošću.</p> <p>8.3. VSŠU svake godine prije upisa studenata osigurava štampanje vodiča za buduće studente.</p>	<p>Potpuno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p>	<p>Potpuno ispunjen</p>
<p>KRITERIJ 9</p> <p>MEĐUNARODNA SARADNJA</p> <p>9.1. VSŠU ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe.</p> <p>9.2. VSŠU ima procedure i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika (gostujući profesori, razmjena studenata kroz ERASMUS, mobilnost studenata).</p> <p>9.3. VSŠU ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima</p>	<p>Potpuno ispunjen</p> <p>Znatno ispunjen</p> <p>Potpuno ispunjen</p>	<p>Potpuno ispunjen</p>

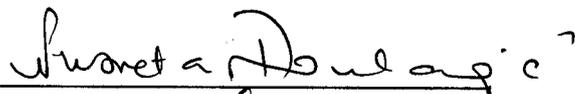
MIŠLJENJE O ISHODU AKREDITACIJE

Na osnovu ukupnih ocjena kvaliteta, Komisija je utvrdila da Univerzitet u Sarajevu ispunjava uslove za akreditaciju visokoškolske ustanove i daje preporuku nadležnom obrazovnom organu da provede postupak izdavanja rješenja o akreditaciji i upisa u važeći registar akreditovanih visokoškolskih ustanova.

Sarajevo, juli 2014. godine

Komisija u sastavu:

1. Prof.dr. Nusreta Donlagić, predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik

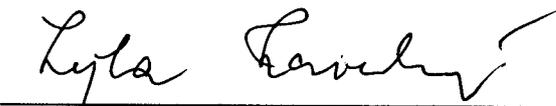
2. Prof.dr. Isak Karabegović, predstavnik akademske zajednice BiH, član

3. Mr. Edin Jahić, predstavnik privrede i prakse, član

4. Lejla Hairlahović, student, član

5. Prof.dr. Andre Govaert, međunarodni stručnjak, član

MIŠLJENJE O ISHODU AKREDITACIJE

Na osnovu ukupnih ocjena kvaliteta, Komisija je utvrdila da Univerzitet u Sarajevu ispunjava uslove za akreditaciju visokoškolske ustanove i daje preporuku nadležnom obrazovnom organu da provede postupak izdavanja rješenja o akreditaciji i upisa u važeći registar akreditovanih visokoškolskih ustanova.

Sarajevo, juli 2014. godine

Komisija u sastavu:

1. Prof.dr. Nusreta Đonlagić, predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik

2. Prof.dr. Isak Karabegović, predstavnik akademske zajednice BiH, član

3. Mr Edin Jahić, predstavnik privrede i prakse, član

4. Lejla Hairlahović, student, član

5. Prof.dr. Andre Govaert, međunarodni stručnjak, član

